

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
SENTINȚA CIVILĂ NR. [•]
Sedința publică din data de 07 martie 2023
Completul constituit din:
PREȘEDINTE: Judecător - [•]
Grefier - [•]

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul [•], având ca obiect „constatarea calității de colaborator al Securității (OUG nr.24/2008)”.

Dezbaterile în fond și susținerile orale ale părților au avut loc în ședința publică din data de 21.02.2023, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta, când Curtea, pentru a da posibilitate părților să depună concluzii scrise, în temeiul art. 396 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, a amânat pronunțarea la data de 07.03.2023, când a hotărât următoarele:

CURTEA

Deliberând asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 13.07.2020 sub nr.[•]/2/2020 reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat, în contradictoriu cu [•], constatarea calității de colaborator al Securității.

În motivarea în fapt a cererii reclamantul a arătat instanței că pârâtul ocupă funcția de viceprimar al [•], jud. Dolj. Art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h).

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. [•], paratul [•], tehnician veterinar în cadrul CAP din [•], a fost recrutat pentru încadrarea informativă a colegilor de serviciu și a locuitorilor din [•], atribuindu-i-se numele conspirativ: „[•]”.

A învederat reclamanta că pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist iar potrivit notei informative din 23.06.1989, identificată în dosarul persoanei pe lângă care a fost dirijată, olografă, semnată cu numele conspirativ „[•]” în care informează:

„Sursa informează despre numitul MI /.../a discutat în prezența sursei că ar fi fost chemat de către organul de Miliție pentru că el ar fi discutat probleme politice ce le-ar fi auzit la aparatul de radio, respectiv vocea <[•] [•]>, pe motiv că ar fi comentat știrile. Din discuțiile purtate, sursa a înțeles că acesta și-a schimbat atitudinea față de persoanele din jurul său deoarece zicând că el nu a discutat cu rea voință cele ascultate la radio, iar unul din prietenii săi ar fi divulgat ceea ce a auzit el la [•], cât și alte probleme care ar putea să îndemne și alți cetățeni să asculte și să comenteze știrile”, I 820236, f. 24.

Reținând faptul că, în definiția colaboratorului Securității, dată de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări, nu se cere ca acesta să furnizeze o pluralitate de informații. Este de ajuns furnizarea unei singure informații, în condițiile definiției legale, pentru a fi reținută calitatea de colaborator al Securității.

Pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să nu vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatării prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în informațiile prezentate se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, în urmărire, a vizat această consecință.

În concluzie, informațiile furnizate de domnul [•] au vizat îngrădirea dreptului la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În drept, reclamantul a invocat prevederile art. 3 lit. g), art. 5 alin. 1, art. 2 lit. b), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedirea cererii a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri. Cererea este scutită de plata taxei judiciare de timbru conform art.29 alin.1 lit.f și art.11 alin.1 din OUG 24/2008.

La data de 27.08.2021, **pârâtul [•] a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea cererii ca tardiv formulată iar în subsidiar ca neîntemeiată.**

În motivarea cererii pârâtul a arătat că referitor la prima condiție impusă de textul de lege, acesta nu contestă semnarea Angajamentului, însă solicită instanței să țină cont de faptul că semnarea unui Angajament și primirea unui nume conspirativ nu este suficientă pentru constatarea calității de colaborator al Securității, în lipsa îndeplinirii cumulative a tuturor condițiilor impuse de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.

În acest sens este și practica Înaltei Curți de Casație și Justiție „în optica legiuitorului, calitatea de „colaborator al Securității”, presupune întrunirea a trei condiții cumulative: furnizarea de informații, indiferent sub ce formă; informațiile să denunțe activități sau atitudini potrivnice

regimului totalitar comunist; informațiile să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Înalta Curte constată că recurentul, prin criticile formulate în recurs, nu contestă faptul că a semnat un angajament de colaborare cu fosta Securitate și nici că a furnizat informații acestei structuri prin notele olografe aflate la dosarul cauzei, ci contestă doar, conținutul și efectele respectivelor note informative care, în opinia sa, au fost greșit interpretate de instanța de fond.”

Contrar susținerilor CNSAS, această condiție trebuie interpretată în raport de întreg materialul probator și nu doar prin prisma existenței unei singure note informative semnate de pârâțul.

A mai arătat pârâțul, **referitor la cea de-a doua condiție impusă de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, că nu este îndeplinită în cauză, întrucât informațiile furnizate de pârâț nu pot fi considerate a fi îndreptate împotriva regimului totalitar comunist.** În acest sens este și practica judiciară „se constată că simplele referiri generice ale pârâtului în notele respective la faptul că doi marinari comentează între ei, în cabină, știrile respective, nu sunt de natură a fi produs repercusiuni asupra marinarilor în cauză, ceea ce întrucât, **din cuprinsul notelor pârâtului nu rezultă faptul că respectivele comentarii ar fi fost împotriva regimului politic de atunci, pârâțul nedetaliind despre ce anume știri era vorba, nici care erau în concret comentariile la care achiesau marinarii respectivi.** În atare condiții, nu se poate susține cu temei faptul că informațiile furnizate s-au referit la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar și că ar fi vizat îngrădirea drepturilor fundamentale ale omului, neputându-se prezuma de plano că respectivul conținut de emisiune radio era în contra regimului, pentru simplul motiv că profilul postului radio respectiv era generic împotriva regimului de la acea vreme. Atare presupuneri sunt lipsite de substanță că în vreme de înregistrări nu rezultă conținutul concret al emisiunii și, respectiv, al comentariilor.

Pe de altă parte, astfel după cum s-a arătat în cele ce preced, nu este suficientă informarea Securității, pur generică, cu privire la avertizarea și comentarea știrilor difuzate de postul radio „Europa Liberă” pentru a se constata că acesta de colaborator al Securității, fiind necesar ca din înregistrări să rezulte dacă informarea făcută de pârâț s-a referit la o atitudine potrivnică regimului comunist, ceea ce nu este cazul în speță.” (subl.n.).

A învederat pârâțul că din modul în care este redactată nota informativă mai sus citată, nu se poate ajunge la concluzia fermă că a furnizat sau că ar fi avut intenția de a furniza informații potrivnice regimului totalitar comunist, care să încalce drepturi și libertăți fundamentale ale omului, dat fiind faptul că **informațiile nu sunt unele concrete, iar conținutul acestora nu este exact, în sensul că nu se menționează despre ce anume știri era vorba.**

Pârâțul a mai susținut că astfel cum rezultă din textul art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, pentru ca o persoană să fie considerată colaborator al Securității, este necesar ca informațiile furnizate să fi vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, cel care le oferea trebuia să aibă reprezentarea faptică a îngrădirii drepturilor și libertăților persoanei care ar fi fost vizată de acele informații.

Astfel cum rezultă din nota ofițerului „sursa a fost instruită să urmărească în continuare comportamentul elementului, cât și să poarte discuții în mod legendat cu acesta, iar din discuțiile purtate să reiasă dacă acesta se manifestă negativ cu privire la politica prezentă a partidului și statului nostru. (...) Voi verifica direct, cât și cu ajutorul sursei de informare cu numele conspirativ <[•]> cu privire la cele menționate în prezentul material.”

Deci, luând în considerare doar nota informativă a sa, nu s-au luat măsuri împotriva numitului M.I. pe baza informațiilor furnizate de sine, tocmai pe considerentul că **informațiile furnizate de sine nu au vizat comentarii îndreptate împotriva regimului totalitar comunist, ci au fost informații pur generice, fără o conotație negativă față de regim și, în consecință, nu se poate considera că au îngădit vreun drept sau vreo libertate fundamentală a numitului M.I. având în vedere că nu a fost luată nicio măsură împotriva acestuia.**

În plus, ofițerul, prin nota mai sus menționată, a stabilit că va continua verificările cu o altă sursă, respectiv „[•]”, iar nu cu pârâtul.

În susținerea apărării sale conform căreia împotriva numitului [•] nu au fost luate măsuri este tocmai Raportul cu propuneri de închidere a mapei de verificare privind pe [•].

Reclamanta a depus răspuns la întâmpinare prin care a prezentat argumentele sale de respingere a susținerilor pârâtului.

Prin sentința civilă nr.[•]/20.10.2020 Curtea de Apel București a admis excepția tardivității cererii și a respins acțiunea ca fiind tardiv formulată.

Prin decizia civilă nr. [•]/17.06.2021 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul, a casat sentința anterior menționată și a trimis cauza spre rejudecare.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța reține următoarele:

În fapt,

Prin nota de constatare nr. [•]/18... (filele 9...) s-a reținut că pârâtul, tehnician veterinar în cadrul CAP [•] a fost recrutat pentru încadrarea în informație a colegilor de serviciu și a locuitorilor din comună, primind numele conspirativ [•].

În calitatea sa, pârâtul a transmis mai multe informații.

Prin nota informativă din data de 06.1989 (fila 37) se reține că pârâtul a informat despre faptul că [•] i-a spus acestuia că ar fi fost chemat de către organul de miliție pentru că ar fi discutat probleme politice pe care le-ar fi auzit la aparatul de radio, respectiv Europa Liberă, pe motiv că ar fi comentat știrile.

Se mai reține în aceeași notă ca informație transmisă de pârât că [•] și-a schimbat atitudinea față de persoanele din jurul său întrucât aceasta nu a comentat cu rea-credință cele ascultate la radio iar unul dintre prietenii săi ar fi divulgat la [•].

Se mai consemnează că pârâtul ar fi menționat că [•] nu a făcut afirmații negative privind chemarea sa la miliție cât și alte probleme care ar putea să îndemne și alți cetățeni să asculte și să comenteze știrile.

Lucrătorul Securității a menționat că sursa a fost instruită să urmărească în continuare comportamentul elementului, cât și să poarte discuții în mod legendat cu acesta, iar din discuțiile purtate să reiasă dacă acesta se manifest negativ cu privire la politica prezentă a partidului și statului.

Măsuri – *“Voi verifica direct, cât și cu ajutorul sursei de informare cu numele conspirativ <[•]> cu privire la cele semnalate în prezentul material”.*

În drept,

Conform art.2 alin.1 lit. b) din OUG 24/2008: *În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație: colaborator al Securității - persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu în care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor;*

Din definiția legală a colaboratorului Securității, instanța reține că trebuie îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții.

Persoana să fi furnizat informații indiferent sub ce formă, precum și note și rapoarte scrise.

Această condiție este îndeplinită în cauză întrucât o singură notă informativă este susceptibilă să realizeze condiția prevăzută de lege, interpretarea pârâtului neavând suport legal și fiind o adăugare la lege.

A doua condiție cumulativă prevăzută de lege vizează denunțarea unei activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Constată instanța că această condiție nu este îndeplinită în cauză întrucât aspectele relatate de pârât nu denotă atitudinea potrivnică regimului totalitar.

Prin nota informativă s-a consemnat relatarea pârâtului nu despre faptul că [•] ascultă radioul Europa Liberă, ci despre faptul că acesta fusese chemat la miliție, la denunțul unui prieten al său pentru a da explicații cu privire la comentarea unor știri auzite la Europa Liberă.

În legătură cu acest aspect, al prezentării la miliție, pârâtul a comunicat că [•] și-a schimbat atitudinea față de persoanele din jurul său întrucât aceasta nu a comentat cu rea-credință cele auzite la radio iar persoana vizată nu a făcut afirmații negative privind chemarea sa la miliție cât și alte probleme care ar putea să îndemne și alți cetățeni să asculte și să comenteze știrile.

Reține astfel instanța că **aspectele relatate de pârât despre [•] nu relevau vreo atitudine potrivnică a acestuia față de regimul totalitar. Acest aspect a fost confirmat prin raportul de închidere a mapei de verificare privindu-l pe [•].**

Nici cea de-a treia condiție impusă de definiția mai sus citată, respectiv denunțarea să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului nu este îndeplinită în cauză.

Observă instanța că relatările pârâtului constituiau o circumstanțiere în favoarea numitului [•] din moment ce organele statului totalitar aveau deja informația referitoare la faptul că acesta asculta radioul Europa Liberă iar aspectele menționate de pârât denotau faptul că acesta nu are o atitudine potrivnică regimului totalitar.

Pentru considerentele anterior expuse, instanța va respinge cererea ca neîntemeiată.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Respinge cererea formulată de reclamantul Consiliul Național de Studiere a Arhivelor Securității, cu sediul în sector 3, București, [•], în contradictoriu cu pârâtul [•], (fiul lui [•] și al lui [•], născut la [•] [•]) – cu domiciliul în [•], reprezentat de Lospa și Asociații - Societate Civilă de Avocați", cu sediul profesional în București, str. Paris nr. 36, et. 1, sector 1, ca neîntemeiată.

Cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare. Cererea de recurs se depune la Curtea de Apel București.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei, astăzi, 07.03.2023.

PREȘEDINTE,
judecător [•]

GREFIER,
[•]

Red/tehnored [•]/4 ex./
Data redactării: 07.03.2023

lucrat 2 comunicări la data de _____
semnătură grefier _____